

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Ferenczy eszméje.

Irta: Vidéki.*)

A Debreceni Prot. Lap legközelebbi számában dr. Ferenczy Gyula neve alatt kortes-vezércikk jelent meg Dicsőfi József ellen. A vezércikk irányát egészen addig, míg Dicsőfi Józseffel foglalkozik, értjük; mert minden sorában látjuk azokat a személyes élű támadásokat, melyeknek dr. Ferenczy közhirhedtséget nyert bajnoka. Ha a tárgyilagosság hiányzik is azokból, meg van bennök a vak szenvedély következetessége. Nem értjük azonban, a nevezetes cikk azon részét, mely a szatmári határozattal szemben a meggyőződés jogát és a közszabadságot félti s egy lélekzetre mégis azokat korlátozni mondhatnók, agyonütni akarja, midőn felveti azt az eszmét, hogy a püspökválasztás joga a kerületi gyűlésre ruháztassék s a püspök megbízatása 6 vagy 10 évre korlátozassék.

Nem tartjuk szükségesnek dr. Ferenczyvel szemben épen kérdéses cikkje alkalmából különösebb, vagy tüzeesebb védelemben részesíteni Dicsőfit; mert sokkal jobban tiszteljük lelkész társainkat, mintsem hogy feltételeznők rólok, hogy Dicsőfi műveit annyira félreismernék, mely szerint theologiai álláspontját nyugtalanítóknak kellene tartaniok. Inkább azon okból kívánunk röviden foglalkozni a nevezetes vezércikknek Dicsőfire vonatkozó részével, mivel ezt elvakultan szenvedélyesnek, tehát olyannak tartjuk, melyet a komoly választási harcból nemcsak kihagyandónak, hanem káros, sőt romboló hatásának vélünk. Ilyennek véljük azt, nem a Dicsőfi, hanem közegyházunk reputációja tekintetéből.

Előtérbe lép itt a debreceni ref. egyház állapota a Ferenczy által adott világításban, hogy t. i. Debre-

*) Egyik kiváló vidéki ref. lelkész tollából közöljük ezt a higgadt, tárgyilagos hangú és figyelmet érdemlő cikket. Szerk.

cenben „sem a lelkészek közt, sem a tanítókkal sem a presbyteriumban, sem a hivek között egyházi élet és béke nincs“ s azt mondja, hogy ezért Dicsőfi is felelős.

Amennyire a debreceni eseményeket figyelemmel kísérhettük s nagyobb vonásaiban távolból elbírálnak, első sorban kénytelenek vagyunk reá mutatni épen Dicsőfit illetőleg arra a kétségtelen tényre, hogy bár Dicsőfi annak idején tekintélyes irányadó emberek akaratán kívül jutott a lelkészi álláshoz, a Ferenczy által siratott békesség mégis fentmaradt és fentállott addig, míg a „Liga“ féle harc, hogy kik által, Ferenczy bizonyosan jól tudja, kezdetét nem vette.

Ferenczy a 90-es évek elején Szalay Józsefet az ő evangelizációjával, ha jól emlékszünk Borneó szigetére kívánta küldeni okból: — pietista tuzás és a lelkészi jogkörök megkerülése okából. Vajon ez utóbbi ok nem játszott-e szerepet és pedig jogosan a debreceni belmissiói küzdelmekben, vajon nem lett-e elhibázva az egész akció azok részéről, kik az egyházi élet talán lassan, de annál biztosabban terjeszkedő medrét, a sietés asójával akarták kiszélesíteni; vajon nem volt-e jogosult azok visszatartása, később ellenállása, akik attól féltek, hogy a tulsokat felölő munka erőforrások megfelelő növekedése nélkül veszélyeztetni az egyház jövőjét. A harci paripa fuvó szaguldása nem oly biztos és áldásos eredményü, mint a hangya kis terhet vivő lassu haladása.

A közegyházi élet szempontjából károsnak sőt rombolónak tartjuk Ferenczy azon kijelentését is, mely szerint Dicsőfi valami olyan dolgokat követett volna el, s általában viselte volna magát, hogy ha a főgondnok nem védi, könnyen fegyelmi eljárás alá kerülhet. Ferenczy itt egyáltalában nem gondolta meg, hogy mit mond. A leggyanúsabb világításba helyezi egyházkerületi kormányunk ez idő szerint

legfőbb faktorait s magát épen a főgondnokot is, ki Dicsőfit dacára állítólagos vétkeinek, védelmébe vette.

Bármilyen meghatónak tartjuk is e védelmet, melynek szükséges voltában egyáltalában nem hiszünk, mégsem mondhatjuk helyesnek annak kürtölését, sőt károsnak, veszedelmesnek véljük egyházi hatóságaink reputációja szempontából.

Ami pedig harmadszor Dicsőfi József theologiai álláspontjának nyugtalanító s nem confessió szerü voltát illeti, azt különösen messzekiható veszedelmes mondásnak tartjuk, mert az egészen r. kath testvéreink füleihez hat. Azok kapva-kaphatnak rajta, egyenesen így szólhatnak: ime nem igazunk van-e? midőn a ref. vallás positivitását tagadjuk, hiszen a legnagyobb ref. egyházkerület papságának szellemi vezére és irányítója mondja egy tudós püspök jelöltről, hogy theologiai álláspontja nem confessió szerü.

Kötelességünknek ismerjük nyilvánlatkoztatni, hogy sokan vagyunk abban a meggyőződésben, miszerint Dicsőfi theologiai álláspontja teljesen confessió szerü s Ferenczy a kortes hév, vagy szenvedély áldozata, mikor annak ellenkezőjét állítja.

Különben is akkor tartanánk illetékesnek Ferenczyt, hogy bennünket Dicsőfi általa vélt szenzációs hibájára figyelmeztessen, ha behatóan foglalkozott volna Dicsőfi műveivel; ezt a beható foglalkozást pedig kénytelenek vagyunk kétségbe vonni, mert Dicsőfi beszédeinek keresztényen érzelmet keltő hatását, melyet pedig sokan elismertek már, bocsánat az erős kifejezésért, Ferenczynél épen nem látjuk.

De nézzük végre a kortesvezércikk azon részét, melyről azt mondottuk fentebb, hogy nem értjük; mert egy lélekzetre a szabad meggyőződés és közszabadság jogát védi, de ugyanazt agyon is üti. Szerintünk agyonüti, midőn azt javasolja, hogy a püspökválasztás

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

jogát ruházzuk a kerületre és a megbízatást 6 vagy 10 évre korlátozzuk.

A választás jogát ruházzuk a kerületre: halljátok lelkészek! presbyterek! Ferenczy javasolja azt, a szabadmeggyőződés és közszabadság védője. Gondolkozatok, mit ér az oly ember jog és szabadság érzete, ki maga az intézmény ellen kész fordulni, azért, mert az ő kedve szerinti püspököt nem hozza kész egyértelműséggel és nagy sietséggel.

Nem értjük ebben Ferenczyt, mert azt kizártnak tartottuk eddig, hogy egy debreceni akadémiai, talán nem messze jövőben egyetemi tanár ilyen ellenmondásba bonyolíthassa magát.

Azt nem akarjuk feltételezni Ferenczyról, hogy indítványával azt kíváná elérni: miszerint az egyházkerület világi elnökének tekintélye irányítsa a püspökválasztást akként, mint ahogy irányíthatja az egyházkerület elé utalt választásokat, vagy, hogy a püspök akarat nélküli bábbá legyen a tisztújítástól való félelem miatt; hiszen így még az is megeshetnék, hogy ha Ferenczy ellenére járna el, hat esztendő múlva úgy kicseppenne a püspökségből, hogy arról koldulna. Sapienti pauca!

Politikai hírek.

A választói reformjavaslat véglegesítése.

(Saját tudósítónktól.) Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az éjjel Londonból, ahol szabadságidejét töltötte, hazaérkezett.

A belügyminiszter Londonban behatóan tanulmányozta az angol választójogot és az ottani választói rendszert. Most, hogy hazaérkezett, a belügyminisztériumban kettős erővel dolgoznak a választói reformon, amelyet Andrássy, úgy, amint azt megígért, október havában okvetlenül törvényhozás elé fogja terjeszteni.

A választási reformra vonatkozó törvény-

javaslat tervezete már teljesen készen van. A belügyminisztériumban most lázasan dolgoznak a kerületek beosztásán, melyhez az anyagot a főispánok és a törvényhatóságok által által beszolgáltatott adatok szolgáltatják.

A végrehajtási novella körül nyilvánuló akció és agitáció mögött határozottan erkölcselen politikai kortes-furfang rejtezik. Párhuzamosan az adósok durva megrohanásával, észlelhető mindenfelé a régi politikai rendszer embereinek mesterkedése.

A végrehajtási novella nyomán támadt pénzintézeti akciót, a megbuktatott rendszer emberei a koalíció és első sorban a függetlenségi párt ellen való korteskedésre használják fel.

Hirdetik a nép közt, hogy ima: a kormányban részes függetlenségi párt törvényt csinált a nép megrontására, hogy ima: a függetlenségi párt nemcsak nem csinált semmit a kisbirtokosok javára, hanem épp annak kárára dolgozik. És ez a hazudozás itt-ott hitelre is talál a hiszékeny nép közt.

Bécsből jelentik: Rauch Pál báró, aki tegnap Bécsben volt, ma már Budapesten jár s bizonyosan találkozása is volt Wekerle Sándor miniszterelnökkel. A bán már Bécsben tudomást szerzett arról, hogy a knini botrányért meg lesz az elégtétel. A vizsgálat során kiderült, hogy a bánellenes tüntetést a horvát-szerb koalíció rendezte; kiderült, hogy Noviban a horvát koalíciónak osztrák ügynökei vezették a támadást a horvát bán ellen.

Egyház és iskola.

Püspökválasztási mozgalmak.

Dicsőfi József szavazattöbbsége.

(Saját tudósítónktól.) Mint jeleztük az elmúlt vasárnap számos egyház ejtette meg a szavazást a püspökválasztás tárgyában.

Ezen egyházak élén állott a debreceni egyház a maga 10 szavazatával, melyet Dicsőfi József adott le méltóságtejes egyértelműséggel, egyhangulag. A hódmezővásárhelyi

egyház 8 és a karcagi egyház 7 szavazatát, — mint már előbb jeleztük, ugyancsak Dicsőfi József kapta.

A mai napon részben magán értesülések, részben pedig megbízható hiriapi közlések szerint Dicsőfi Józsefre szavaztak Balkány 1, Balmazújváros 4, Kőrösladány 3, Nagybécskerek 1, Szatmár 6, Szeghalom 5, Székelyhid 1, Turkeve 6 és Töke-terebes 1 szavazat.

Hangsúlyozzuk itt, hogy csak megbízható s magánértesülésekkel megerősített hiriapi közléseket vetünk figyelembe, miután e tekintetben a Baltazár-párt „választási végrehajtó bizottsága” a lapokat megtévesztő hirtelésekkel látja el. — Így a nagyszalontai szavazás sem volt eredményes, míg a hajduböszörményi erőszakosan keresztülhajtott s minden tekintetben szabálytalan szavazás ellen pedig a fellebbezés, — melyben a szavazás megsemmisítése nyomós indokok alapján kérik, már be is érkezett hivatalosan.

De még ezekkel a részben ki-erőszakolt szavazatokkal, részben meg sem ejtett de a lapokban hirtelt szavazásokkal együtt is lényeges kisebbségben vannak a Baltazár-párt, míg Dicsőfi Józsefnek eddig 53 biztosan tudott szavazata van. — Tehát annyi, amennyi a többi püspökjelölteknek együttvéve nincs, úgy, hogy mar eddig Dicsőfi Józsefnek abszolút szavazat többsége van.

Megemlítjük itt még, hogy a Baltazár-párt — ismert kortesfogásból, — igyekezett mindazon egyházakat leszavaztatni, ahol Baltazár Dezsőnek valami befolyása, összeköttetése van, míg a többi egyházak higgadt, tárgyilagos elbirálás után szavaznak, mint több helyről kapjuk az értesítést, tulnyomó részben Dicsőfi Józsefre.

Paragrafus nélkül.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —

Irtá: Dienes Adorján.

— Jól van hát! ha annyira köti magát a házassághoz, hát megesküszünk.

Csak ennyit mondott gróf Onovszky Pál, a varsói garnizon főhadnagya, de ez elég volt Katalinnak arra, hogy tuláradó boldogságában oda vesse magát széles mellére. Ő a szegény varróleány, a nagy ur ne el az övé, a finom dámák által kényeztetett, a dús gazdag gróf Onovszky Pál! — Belátja hát a gróf, hogy a varróleánynak is van joga becsületesnek lenni; van joga ahhoz, hogy — ha kell — vonzalma árán is megvédje becsületét. Katalin romlatlan szívébe mélyen be volt vésvé a gróf képe, de inkább kész lett volna azt onnan azonnal kitépni, mintsem hogy azon észbontó tervekbe beleegyezzék, melyek körébe minden fel volt véve, csak a házasság nem.

Most fölvetette ezt is. Igaz, hogy ő maga is furesának találta ez elhatározását. Hogy is jött? Pillanatnyi behatás, rövid szenvedély, de ki volt már mondva. Eddig a házasságot a pillangók Szibériájának szokta volt nevezni, most önként szárműzi magát sivatagjaira. Hiszen nem volt szép asszony Varsóban, kinek ne udvarolt volna, nem volt szép leány, kibe legalább egyszer ne lett volna szerelmes; de a házasság, az szükség-

telen rossz volt előtte, először mert az aszszonyokat el nem vehette, másodsor pedig egy leányba csak nem lehet örökké szerelmes?! A folytonos háborusdi pedig, melyet I. Miklós minden oroszok cárja hol itt, hol ott folytatott, még kevésbé engedett neki időt és kedvet arra, hogy házasságra gondoljon. De Katalin tuljárt az eszén: vagy házasság, vagy szakítás...

Az esküvőt teljes esőndben, majdnem titokban, csakis a pópa és kántor jelenlétében tartották meg.

Pár hónap mult már el azóta. — Gróf Onovszky Pál főhadnagy azonban épugy folytatta szerelmi hódításait, mint azelőtt. Családi szcéna... szemrehányások... és a gróf cigarettáját sodorva, nyugodtan veti oda:

— Hát lelkem, hiszen nem tart vissza senki, mehatsz amerre tetszik!

— És az eskünk?

— Hahaha! te bohó; nem volt az igazi esküvő. Pópa, kántor, eskü, mind — talmi volt, — felelé a gróf, mialatt kedélyes füstkarikákat eregetett a levegőbe.

— Ugy?!

Ezen egy szóban benne volt minden: kialudt szerelem, szégyen, guny és bosszu.

Varsó városa ünnepele: I. Miklós cár időzik falai között, eljött kibékíteni a veszekedő osztrákok és oroszok. A bu-bajosok is megragadják az alkalmat, hogy pa-

neszaikkal mindenható atyuskájuk elé járuljanak.

Sápadt, fiatal nő áll az uralkodó előtt, fuldokló, elhaló zokogással adta elő éppen panaszát.

A cár szigorú, de nemes vonásai első-tétülnek.

— Bizonyos vagy abban, amit mondasz, leányom?

— Igen, Főlség. A másik kettő is kivallotta az alávaló tettet.

— Jól van, menj nyugodtan házádba. Másnap váratlanul barsant meg a kaszánya udvarának riadó kürtje. Lélekszakadva gyülekezett tiszt és közlegény. A cár maga állott az udvar közepén, arca komoly és vészjósló volt.

— Egy oly ritka gaztett végett hivatam össze katonáimat — szóilott — mely ritka büntetést érdemel. Onovszky főhadnagy, Kaszkov és Barinkó hadnagyk lépjenek elő. Onovszky Pál gróf főhadnagy! te házasságra léptél Pejavka Katalinnal?

— Igen, Főlség.

— Ki volt eskető pópátok?

— Főlség... a főhadnagy akadozott, halálsápadt lett.

— Nem tudod a nevet? Hat majd eszedbe juttatom én; Kaszkov hadnagy volt. Igen katonák! E három tiszt kicsufolta, sárba tiporta azon két legszettebb dolgot, melyek előtt éppen katonáim kell, hogy min-

Városháza és vármegye.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. A város jog és pénzügyi bizottsága július 27., 28. és 29-én délután 4 órakor ülést tart, amelyen a következő fontos ügyek kerülnek elintézés alá. A debrecen-sámsoni h. é. vasut kérvénye ezen vasut és a debreceni helyiérdekű vasut Hatvan-utcai vonala között tervezett összekötő vágánynak szükséges terület átengedése iránt. Az István gőzmalom társulat kérelme kövezetvám visszatérítése iránt. A debreceni kereskedelmi és iparkamara átirata a trágyagyár vállalat részére való kedvezmény adás ügyében. A bihari helyiérdekű vasutak kérelme a tervezett nagyléta-székelyhidi vasut építéséhez 205 ezer korona hozzájárulás megszavazása iránt. Kraszula Mátyásné Hadházi-utca 11. számú házának megvétele. A József kir. herceg-utca 64 számú házastelek kisajátítási ügye. A Stencinger-féle ház megvétele. Ezenkívül még több fontosabb tárgy is szerepel a napirenden. Az üléseken Vecsey Imre főjegyző fog elnökölni.

A szervező bizottság ülése. A város szervező bizottsága péntek délután fél négy órakor Wessprémy Zoltán főispán elnöklésével ülést tart. Az ülésen a tisztviselők fizetésrendezése kerül ismét tárgyalás alá. Most azután elfog dőlni ennek a nagy kérdésnek sorsa.

Tanulmányuton a villamos vasut ügyében. Amióta a debreceni helyi vasut részvénytársaság a városhoz terjesztett beadványában aktuálisá tette a városi villamos vasut ügyét, azóta sűrűn foglalkoznak a városházán ezzel a kérdéssel. Mint értesülünk, a tanács több tagja legközelebb Pozonyba utazik, hogy a pozsony-vaskutaeszkai villamos vasut berendezését tanulmány tárgyává tegye. A tanács tagjai közül Kovács József polgármester, Körner Adolf, Csóka Samu és Aczél Géza főmérnök mennek el Pozonyba s tanulmányutjuk eredményéről írásban számolnak be. Ezenkívül megábrázolják a nagyváradi és épülő félben levő kolozsvári villamos vasutat is.

den körülmények között térdet hajtsanak: a vallás szent rítusait és a női erényt.

A rideg tény az, hogy Onovszky gróf főhadnagy, Kaszkov és Barinkó hadnagyokat pópának, illetve kántornak öltöztetve fel, egy artatlan leányzó becsületét tette poszéká akkor, midőn e komédiának a házasság színt adta. Pfüj, főhadnagy.

Katonák! halljátok ítéletemet és okujatok rajta. Én, mint az orthodox egyház feje és parancsolója, e házasságot érvényesnek nyilvánítom, Pejavka Katalin tehát az Onovszky grófnő címet jogosan viselendi. De — ugyancsak mint egyházunk legfőbb metropolitája — érvénytelennek is mondom ki e házasságot. Onovszky Pál gróf főhadnagyot élethossziglan Szibériába deportálom, vagyonának örökösévé Onovszky grófnét nevezve ki. Kaszkov hadnagy pópává képezvén ki magát, a Kaspi-tenger melléki Bjeorsersk 200 hívőjének lelki ügyeit fogja szíven viselni, Barinkó hadnagy — mint kántor — Kuroptjesk lapp falu hívőinek áhitatát fogja egyházi énekei által emelni. Gondom lesz rá, miképen teljesítik új hivatásukat.

Csöndben oszlottak el a katonák...

Jogos, igazságos volt-e az ítélet! Igen, mert I. Miklós hozta azt, ki isten, pápa, császár, bíró és — gavallér volt egy személyben.

Felderült régi bűn

Másfél éves bünt derítették fel tegnap a debreceni büntügyi hatóságok. — Egy asszony ellen az a gyanu merült fel, hogy felakasztotta házigazdáját, akivel szerelmi viszonyt folytatott. A házigazda hulláját exhumálták és felboncolták.

(Saját tudósítónktól.) Nagy nyomozó apparátus indult meg tegnap Debrecenben egy régi elfeledett bűn felderítésére. Egyszerű, közönséges sorsban élő ember halt meg másfél-évvél ezelőtt valahol a külsőségen. Halála nem okozott feltűnést, legfeljebb az volt benne a kevésbé megszokott, hogy állítólag önkézzel vetett véget életének. De hát ez sem volt szenzáció. A lapok megírták az esetet, aztán pedig az öngyilkost szépen elföldelték. Egyedül álló ember volt, sirja fölött nem igen ejtett könnyet senki fia.

Most, másfél év múltán csattant azonban bele ebbe az egyszerű kis esetben a szenzáció. Az elföldelt halott körül egy nagy szenzáció támadt és egy rémes bűntény keletkezett az állítólagos öngyilkosságból. Ez az a bűntény a régen meghalt embert nem hagyta pihenni a hantok alatt: az oszlásnak indult holttestet kiemelték a föld alól, hogy eleget tegyenek a földi igazságszolgáltatásnak.

De azért a megbolygatott sir nem fedte fel a titkot. A homály csak homály maradt és az igazságszolgáltatás elé csak egy kibontatlan, sötét, véres rejtély mered, amely gátat vet annak, hogy a földi igazság érvényesüljön.

Azonban az igazságszolgáltatás nem végez fél munkát: a halottnál, a porladzó, oszlásnak indult holttestnél ugyan nem tudta megtalálni a rejtély kulcsát, de most keresi az élőknél. A gyanuba vett bűnös már le van tartóztatva. Aldozatának véres szelleme, melyet most megbolygatnak, bizonyára vallomásra bírja.

* Gyilkosság vagy öngyilkosság.

1907. év május hó 22-én déltájban a Homokkert egyik szegényes kis házában felakasztva találták Kozák Györgyöt, kinek szülője volt a Homokkertben. Az öngyilkosságot nem a házbéliek, hanem a szomszédok vették észre a rosszul lefüggönyözött ablakon keresztül. Betörték a bezárt ajtót és megdöbbenéssel látták, hogy Kozák György a mestergerendán lóg egy nadrágszíjra felakasztva.

Az esetet, minthogy a Homokkert már külterület, a csendőrségnek jelentették be. A csendőrség egyik járőre az ügyben nyomozást indított, mivel az ügyesség csak úgy adja meg a temetési engedélyt, ha kétségtelenül megbizonyosodik, hogy öngyilkosság forog fenn.

Már a nyomozás kezdetén nagyon gyanus dolgokat tapasztalt a csendőrség. — A házában az öngyilkos házigazdán kívül Bakó

János és felesége laktak. Bakó Jánosné az öngyilkosság napján állandóan otthon tartózkodott, többször elhagyta a házat, így el kellett neki mennie több ízben azon ablak alatt, melyen keresztül láthatta volna a felakasztott embert, az öngyilkosságot még sem vette észre, vagy nem akarta észrevenni.

Különösen gyanus volt, hogy annak a szobának a kulcsát, melyben az egyedül élő házigazda állítólag felakasztotta magát, nem találták sehol. Pedig az ajtó zárva volt, a szomszédoknak még be is kellett törni és a kulcs még sem volt sem belül, sem kívül a zárbán. Felmerült az a gyanu, hogy az ajtót kívül zárta be valaki, de hát ez lassanként kézzelfogható bizonyítékok hiányában szétoszlott.

Két napos asszony.

Kozák György valahonnan Szabolcsból került Debrecenbe, koldusszegényen. Földművelő napszámos volt. Vagyon nem volt, de azért annyira megszedte magát, hogy később már házat és szőlőt vett a Homokkertben. Nem kevésbé összeférhetetlen ember volt, a szerelemben különösen válogató. Tíz évvel ezelőtt egy csinos fiatalleányt vett nőül, de már az esküvőjük utáni harmadik napon elzavarta magától a fiatal, két napos asszonyt. Válopert nem indított ellene, de természetesen nem éltek együtt.

Kozák Györgynek nem volt senkije, se rokona, se családja. Mikor a Homokkertben megvette a házat, pár év múlva a házba költözött Bakó János fiatal munkásember csinos, szemre való feleségével.

Házigazda és lakó.

Alighogy odaköltöztek Bakóék, Kozák György szemét vetett a csinos asszonyra és rá pár hónap múlva már arról suttoztak az emberek a Homokkertben, hogy Kozák György szerelmi viszonyt folytat Bakó Jánosnéval.

Ez a viszony hosszúévben keresztül folytatódott. Az asszony nagyon jól tudott alkalmazkodni Kozák György szeszélyeihez, úgyhogy a férfi annyira megkedvelte, hogy megígérte neki, hogy halála után ráhagyja a házat, miután egy sínes senkije.

Mert Kozák György, ki már tul volt a 45 éven, betegeskedni kezdett. Az asszony viselte a gondját, ami még csak szorosabbra fűzte közöttük a viszonyt.

Ilyen előzmények után következett be egy szép tavaszi napon Kozák György öngyilkossága. Okát senki sem tudta adni, hogy tulajdonképpen miért is emésztette el magát.

Mindig megelégedettnek látszott, betegsége sem volt aggasztó természetű, hogy halálra készítette volna. Levelet nem hagyott hátra, így titok maradt öngyilkosságának oka.

Hanem annál többet beszéltek az utána következő események. Bakó Lászlóné az öngyilkos holmijainak egy részét szépen magához vette azon a címen, hogy Kozák György ezt még életében neki ígérte. Az öngyilkos vagyonát ugyan később hatósági zár alá vették, de ekkor már Bakóné sok mindent elpakolt a lakásból. Ez különben is mindegy volt, mert később, az öngyilkos után hátramaradt vagyon felerészben az övé lett, mert Bakóné jelentkezett a hatóságnál,

hogy Kozák Györgyöt betegsége alatt ő gondozta, Kozák neki ígerte vagyonának felét, amit aztán meg is kapott.

A szörnyű gyanu.

Ezeknek a dolgoknak a kapesán csakhamar különös hír szállingózott a környéken. Suttogva adták tovább az emberek, hogy Kozák György nem önszántából lett öngyilkos, hanem erőszakkal vetették rá a hurkot és ölték meg. A gyilkost senki másban nem sejtették, mint Bakó Jánosban, akinek úgy állott érdekében a dolog, hogy előbb jutott Kozák György vagyonához.

A hír szállongott, eljutott a csendőrségig, mely ismételt nyomozást indított. Többszörösen kihallgatta, vallatta az asszonyt, de ez a rettenetes bűnről nem akart tudni semmit.

A nyomozás nem is ért el semmi eredményt, mert hisz az öngyilkossághoz felvett orvosi hullaszemle is így szólt, hogy Kozák György öngyilkos lett s ezzel szemben a nyomozó csendőrök semmi nyomós bizonyítékot nem tudtak felhozni, látszatra pedig nem igea lehetett adni. Rendkívül nehéz volt még emelett a helyzet azért is, mert a hullaszemle alapján az ügyészség akkoriban megadta a temetési engedélyt.

A nyomozást ilyen formán csakhamar meg is szüntették és Bakóék szépen, zavartalanul éltek Kozák vagyonában, melyet pedig úgy lehet, egy rettenetes bűn árán szerzték meg.

Szenzációs fordulat.

A titokzatos esetben szenzációs fordulat állott be a napokban. Az ügyészséghez névtelen feljelentés érkezett és azonkívül a csendőrség egy rendkívül fontos bizonyítéknak a birtokába jutott. Ugyanis arról a nadrágszijról, mellyel Kozák György fel volt akasztva, kiderült, hogy az Bakó János tulajdona.

Ezeknek a fontos fejleményeknek alapján Gáthy Bálint kir. ügyész a nyomozást és vizsgálatot, mely ezuttal már több reménnyel kecsgetett a régen vajudó bűnygyben, elrendelte.

A nadrágszija.

A nyomozás megindult. A nadrágszija lett a legfontosabb bűnjel, melyről Bakó János nem is sejtve, hogy az ebben a bűnygyben szerepel, beismerte, hogy az valamikor az övé volt, de már régebben elvesztett. Mikor ezen vallomása után a csendőrök feltárták előtte, hogy valaki azzal akasztotta fel Kozák Györgyöt, Bakó János nagyon megrezent, mindenáron megmásítani szeretne volna vallomását, de persze ekkor már késő volt minden.

De a legújabb nyomozás során akadt még más bizonyíték is. Egy tanuak a vallomása, akinek a neve és kiléte ez idő szerint még vizsgálati titok, de aki be volt avatva Bakóék tervébe.

Ennek a vallomása szerint Bakóék az utóbbi időben magunta már Kozák Györgyöt minden áron szabadulni akart tőle, de úgy, hogy vagyonát is megkaparíthassa. Erre eszelte ki bűnös tervét, melyet ugyan közölt az urával, de aki le akarta beszélni róla. Így Bálintné egyedül fogott — a tanu vallomása szerint — a büntény végrehajtásához. Május 22-én az akkor erősen betegeskedő Kozák Györgynek délből valamiféle álomport adott be és aztán a magával hozott, az ura tulajdonát képező nadrágszija, a még álomba merült embert felakasztotta a mesztergerendára és ott hagyta.

Az ajtót maga után kívülről bezárta, hogy a gyilkosságnak annál inkább az öngyilkosság színezetét adja. Aztán mint aki jól végezte a dolgát, házi munkája után nézett, a kulcsot természetesen elrejtette és hamarosan nem akarta észrevenni az akasztott embert, hanem várta, míg a szomszédok észreveszik, nehogy az is gyanút keltsen, hogy ő volt a legelső, aki fel akasztotta az öngyilkosságot.

Felásott sir.

Ez volt a szenzációs vallomás, melynek alapján a kir. ügyész elrendelte Kozák György sirjának felásatását és a hulla felboncolását.

Az exhumálás tegnap történt meg. Dankó M. temetkezési intézetének emberei a Várad-utcai temetőben tegnap délután a csendőrség jelenlétében felásták a sirt és kiemelték a koporsót, melyet nyomban a kórház hullaházába szállítottak be.

Itt volt meg a boncolás tegnap délután hat órakor. A másfél éve eltemetett holttest szokatlanul nem volt tulságosan oszlásnak indulva, úgy, hogy a boncolást könnyű szerrel megejthették.

A boncolást Horváth Andor dr. törvényszéki orvosszakértő és Berencsy Zoltán dr. kórházi orvos végezték Petneházy Boldizsár vizsgálóbírósegéd jelenlétében. A boncolás eredménye inkább negatív, amennyiben azt határozottan nem lehetett megállapítani, hogy Kozák György gyilkosságnak esett-e áldozatul, azonban az orvosi vélemény mégis inkább amellett szól, hogy a halál nem önkasztás, hanem erőszakos, idegen kezek által véghezvitt akasztás folytán következett be. Külsőszak nyomait nem igen találtak a holttesten, de a gyanus észleletek annál inkább súlyos beszámítás alá esnek, hogy a holttest kissé oszlásnak volt indulva.

Az orvosi véleményt egyébként ma szövegezik meg és nyújtják be az ügyészséghez és attól fog a szenzációs bűnygy további sorsra.

Az asszony letartóztatása.

Bakó Jánosét a szenzációs ügyben beállott fordulat következtében még tegnapelőtt este felügyelet alá vették a csendőrök. A vizsgálóbíró mai végzésétől függ, hogy behozzák-e az ügyészség fogházába. Bakóék különben tagadja bűnösségét, ugyszintén férje is és ártatlanságukat bangoztatják. — Arra a hírre azonban, hogy Kozák Györgyöt exhumálják és akkor bűnösségük kiderül — nagy rémületbe estek s nem lehetetlen, hogy a mai nap folyamán beismerő vallomást tesznek.

Gromon Dezső öngyilkossága.

Krizis előtt.

(Saját tudósítónktól.) Az életunt államtitkár, második napja fekszik átlótt tüdővel a Papnövelde-utcában lévő lakásán. Az a revolverlövés, amellyel tegnap kiakarta oltani sokak előtt irigyselt életét, nagy szenzációt keltett annál is inkább, mert az első pillanatban senki sem tudta, hogy mi lehet az oka annak, hogy a báró látszólag gondatlan és vidám életét el akarta vetni magától. Most már bizonyos, hogy az anyagi zavarok adták kezébe a gyilkos fegyvert.

A nyugalmazott államtitkár állapota még mindig rendkívül súlyos. Dr. Virostek Győző mentőorvos tegnap átadta a beteg fölött való felügyeletet dr. Farkas kórházi főorvosnak, aki ismételt megvizsgálta a beteget. A vizsgálat eredményéről az orvosok ma délből jelentést tettek közzé. E szerint báró Gromon az éjszakát nyugodtan töltötte.

A beteg állapotáról dr. Pekáry József kerületi rendőrkapitány hivatalos jelentést terjesztett a főkapitányság elé, ahonnan viszont a miniszterelnököt értesítették a kedvező jelentésről.

Az orvosok a mai nap kimenetele elé aggodalommal néznek, mert mára várják a krízist. Véleményünk szerint, ha lát nem lép fel, a bárót megmentik az életnek.

Egyelőre ninesen semmi jel arra, hogy sebláz komplikálja a helyzetet s tekintettel arra, hogy a beteg nyugodtan fekszik, remélik, hogy elkerülék ezt a veszedelmet. De

akkor még mindig fönmarad az az eshetőség, hogy a golyó roncsolásai következtében tüdőgyuladást kap az államtitkár, ami szintén végzetes lehet.

Több lap az öngyilkossággal kapcsolatban ma azt írta, hogy Gromon agglegény volt. Ezzel szemben a tény az, hogy az államtitkár nős s hogy évekkkel ezelőtt Zárkó Milán volt főispán unokahugát vette feleségül. A házasság azonban nem volt boldog. Évekkkel ezelőtt elvált a feleségétől, aki azóta a telefonközpontban keresi meg mindennapi kenyerét.

Nyilvánvaló dolog, hogy Gromon adósságai miatt akart az élettől megvalni. Mint értesülünk, az utóbbi időben Gromon ellen hatvanegy biztosítási végrehajtást vezettek négyszázötvenezer korona összegig. Ezekben az adósságokban érdekelve van Gromon több barátja, akik neki váltókat zártak. Gromon báró az utóbbi hónapokban csak úgy tudta magát tartani az adósságok tömkelegében, hogy a szövetkezeteknél 100—300 korona részlefizetéseket teljesített. A csódtól is csak az mentette meg, hogy a vagyontalansági esküt letette.

Érise meg jól

ez Odol egészen sajátásgos hatásának óriási fönosságát: míg a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájbilités rövid pillanataiban hat, addig az Odolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után is még huzamosan tart. Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzelhető legjobb fog- és szájbilítést gyakorolja.

Kérek egy pohár vizet!

Mondja a szélhámós.

És közben gyűrtür, órát lop.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni rendőrség pár nap óta rendkívül agyafurt szélhámós után nyomoz. A ravasz alak amolyan besurranó tolvaj, ki furfangos módon követ el kisebb nagyobb lopásokat. Egyszer lakáskeresés ürügye alatt lop, másszor mint ügynök mutatkozik be, de legfőbb vonása, hogy mindegyütt egy pohár vizet kér s míg megkapja a kért italt addig zsebreavágja a kezégyébe került értéktárgyakat.

Tegnap ez a szélhámós járt Viselszky Imrénéél, a Teleki-utca 34. szám alatt. Beiment a lakásba és mint varrópügygő mutatkozott be. Nagyban mutogatta a varrógép árjegyzéket, alkudozott az asszonnyal, közben pedig így szólt:

— Nagysád, legyen kegyes adjon egy pohár vizet.

Az asszony bár sokat olvasott a lapokban mostanában hasonló szélhámosságról, nem sejtett semmit és gyanudlanul fordult ki a konyhába a kért italért. Pár perc múlva visszatért, majd az ügynök eltávozott. Csak ekkor vette észre az asszony, hogy az asztalról egy értékes ezüst tula óra, más értékű tárgyat eltűnt. Ekkor azonban már bittal üthette a ravasz tolvaj nyomát. Rögtön felment a rendőrség bünyügyi osztályához és jelentést tett.

Mint hogy ilyen esetek mostanában nagyon gyakran ismétlődnek, a rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy ne üljön fel az ilyen ravasz tolvajoknak.

A szélhámos külalakja közép magas, esinos barna ember, elegánsan öltözködik.

Hirek.

A hóhérnóta örültjei.

Megdöbbenő hírt adnak tudunkra azok a fehértemplomi értesítések, melyek szerint Fehértemplom város közgyűlésén bizalmatlanságot szavaztak Dsida Lajos porgármesternek amiatt, mert egy vendéglő udvarán a Gotterhalte hallatára ülve maradt.

Mindig botránnyal okozott a Gotterhalte minden becsületes magyar ember előtt, szívünk elfacsarodott, a kezünk ökölbe szorult ez átkos emlékü nótának hallatára, mert dicső szabadságharcunk hőseinek a Gotterhalte hangjai mellett akasztották Aradon, ennek taktusára dördült el a sertűz Batthyány Lajos grófra s mind ahány vesztőhely csak zárandokhelyé változott a magyar szabadság hőseinek a vérszegtől bujává lett osztrák hóhérok keze által kiöntött véréből: mind megreszketett a Gotterhalte hangjaitól való utálatában.

Elkeseredés, gyűlölet és átoknak érzelmeit váltja ki a magyar ember szívéből ez a Gotterhalte, azért nevezte el a társadalom közszelleme hát hóhérnótának. A cs. és kir. hadsereg zenekari minden ünnepélyes alkalommal a fülünkbe huzzák ezt a gyűlölt nótát, de nem akadott eddig széles Magyarországon egyetlen egy falu, egyetlen város, melynek lakossága szerkesztés nélkül merészelt volna a nemzeti közérzettel.

Fehértemplom város közgyűlése vágyott erre a dicső elismerésre. Elérte, de megszerzte vele a hazafias magyar társadalomnak megvetését is. Utalattal jegyezzük fel ezt a szomorú eseményt és a hazaárulásnak égető bélyegét rásütjük Joszt Antal, dr. Krámling Lajos és a többi fehértemplomi városatyának, a Gotterhalte örültjeinek homlokára, mert oéljuk világos, nyílt és határozott ellenszegülés az a hazaszeretet eszménye és a magyar nemzeti közérzet ellen. De egyben a legáljasabb hízélgők is ók, mert hazaárulásukról nem késtek értesíteni a cs. és kir. uralkodó háznak tagjait, várva gázságuknak Piccolomini jutalmát.

Mit szóljunk ezek után a cs. és kir. hadseregnek szelleméhez, mely a Gotterhalteban — elvégre is szabályzat szerűen — zaklatta fel a kedélyünket? Mit szólunk akkor, amikor ime egy városnak magasabb értelmiségű társadalmi politikai faktorként városi közgyűlésben tapsol a Gotterhalte-nak?

Ime most is ilye gyümölcsöket terem az a kormányzati rendszer, melynek majdnem négy évtizedes tartama alatt a nemzetiség — ezek a fekélyek a nemzet testén — így megnövesztették szarvaikat. Ennek a hazafiatlan szellemnek elpusztítására nem elég, tán nem is alkalmas a kormány közbelépése. Itt a társadalomnak kell talpra állni. Alljanak sorompóba a törvényhatóságok és fejezzék ki és hozzák tudomására Fehértemplom város közgyűlésének a hazaárulás miatti utálatukat és megvetésüket és adjanak elégtételt a város polgármesterének: Dsida Lajosnak, üdvözölvén őt hazafias érületéért és férfiaságáért.

Szögyen és gyalázat a hóhérnóta örültjeinek, dicsőség és elismerés Dsida Lajosnak, a magyar nemzeti eszme őrállójának oda lent a végeken. — s.

— **Pénzügyi kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Medgyessy Ferenc debreceni pénzügyigazgatósági titkár jelen állomáshelyén való meghagyás mellett pénzügyi tanácsossá, Lenchés István segédtitkár pénzügyi titkárrá, dr. Halász Oszkár pedig pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

— **Az adószaktanács tagjai.** A kereskedelmi és iparkamara az országos szesz sör és ásványolaj megadóztatására alakított bizottságba tagokul választotta meg és pedig a szeszadó tanácsba Fürst Ödön (Debrecen), Mandel Dezső (Nyirbátor), a sörtanácsba Aron Jenő (Debrecen), Lintner János (Munkács), az ásványolaj tanácsba Lusztig Károly (Debrecen), és Déner István (Anarcs). A pénzügyminiszter most e választásokat megerősítette.

— **Szabadságon.** Tóby István dr. vizsgálóbíró ma megkezdte hat hétre terjedő szabadságidejét. Távollétében Szoboszlai Sándor helyettesíti.

— **A szoboszlói tisztújítás.** — Tegnap délelőtt adta át hivatalát a volt szoboszlói polgármester utódjának G. Tóth Jánosnak. A hivatalátadás alkalmával mindent rendben találtak. — Ugyancsak tegnap tiszteltet az új polgármester előtt a tisztikar.

— **A Debrecen-Homokkerti Ref. Olvasó Egylet** augusztus hó 1-én, saját könyvtára javára a homokkerti Ovoda helyiségében világpostával, szerpentiennel és confetti dobálással egybekötött tancmulatságot rendez. Belépődíj 1 korona 20 fillér. A mulatság kezdete este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak.

— **Tisztújítás Bözörményben.** Hajdubözörményben, mint megirtuk volt, csütörtökön lesz a tisztújító közgyűlés. — Az egyes tisztiségekre pályázók névsorát is közölhetünk már s most csak annyit jelezhetünk, hogy újabb pályázat, újabb jelölés nem történt. A közgyűlésen Kovács Gyula alispán fog elnökölni.

— **Csendőrezredek és az ügynök.** Ily című tegnapi közleményünkkel kapcsolatban tegnap bentjárt szerkesztőségünkben Zoltán Miksa és az ügyre vonatkozó iratokkal bebizonyította, hogy ismertett ügye egy elszámolási viszonyból keletkezett, mely bünyügyi következményekkel reá nézve nem járhat. Egyébként ő letartóztatva nem volt s a csendőrök jogtalanul állították elő szombaton éjszaka, annál is inkább mivel büntetendő cselekményt nem követett el.

— **Gyanus megbetegedés.** Megirtuk, hogy özv. Pocsaji Jánosné Macsáról beszámolták a debreceni közkórházba, ahol a nyakszirtmerevés tüneteit észlelték az orvosok nála. — Tegnap azonban az orvosok határozottan megállapították, hogy a megmeredt asszonynak tetanus trismus van, amely tüneteiben teljesen hasonló a nyakszirtmerevéshez. Szintén ragályos és föltétlenül halált okozó.

— **Nemes Gábor tolvajai.** Néhány héttel ezelőtt, amint azt annak idején mi is részletesen jelentettük, a debreceni rendőrség, egy nagyszabású tolvajbandáról rántotta le a leplet. A tolvajbanda tagjai éven át fosztogatták Nemes Gábor főtéri üzletét, aki ezáltal a tönk szélére jutott, fizetési kötelezettségeinek eleget tenni nem tudott, úgy, hogy a fizetési zavarok elől a halálb menekült. A tolvajbanda tagjai, valamint az orgazdák börtönbe kerültek. Ezek

között volt Daróczi Máttyás is, akit tegnap a vizsgálóbíró szabadlábra helyezett. Daróczi-nak bejelentett rendes lakása van és ez szolgáltatott okot szabadlábra helyezésére.

— **Bencze Bálintot áthelyezték.** A honvédelmi miniszter Bencze Bálintot, a debreceni VIII-ik honvédkerület őrnagy törzstisztjét hasonló minőségben a budapesti csendőrkörülethez helyezte át.

— **A tyuk miatt.** Súlyos sérülésekkel szállították be tegnap a közkórházba Suba Andrásné homokkerti lakosnőt. Az asszony egy tyuk miatt összeveszett a házigazdájával, Horvát Antallal. Ez felkapott egy vaslapátot azzal leütötte a tyukot és aztán az asszony fejére mért súlyos csapást. Az asszony állapota súlyos.

— **Ember, vagy automata?** Ez a kérdés merült föl előttünk akkor, midőn Debrecen egyedüli pazar élvezetet nyújtó szórakozási helyén, a Bikában levő Tarka Szinpadon ma és még három estén föllépő Frossót meglátjuk. Frossó, ez a gépember az egész világon óriási szenzációt keltett és igen örvendünk mi is, hogy Sarkadi Vilmos, a Tarka Szinpad agilis igazgatója a debreceni közönséggel is megismerteti ezt a csodaembert. Frossó különben vendégszereplése ideje alatt naponta hat órától fél hétig a főposta mellett levő Rózsa féle üzlet kirakatában is látható lesz. — A szereplők a többiek. Igy nagyon tetszik Annie Paulus szoubrett pompás énekszámjaival stb.

— **Villamosapás Mikepérsen.** Hétfőn este Mikepérs alatt is hatalmas zivatar pusztított. A villám belesapott Végh Lajos ottani ácsmester házába, melyet porig égetett. A villamosapás emberéletben nem tett kárt. Az ácsmester családjával éppen az udvaron foglalatoskodott, midőn a villám becsapott, így a véletlen megmentette őket.

— **A katona balesete.** Rostás Mihály honvédkatona tegnap a Rákóczi-utca szivőgörsök következtében összeesett. A mentők a Péterfiai laktanyába vitték, hol pár óra múlva magához tért.

— **A kis Magyary és Magyary Imre** ma este a Hungáriában zeneestélyt tartanak, abból az alkalomból, hogy a kis Imre betöltötte a 14-ik évét s a zenekar tagja lett.

— **Kirabolt templom.** Mátészalkáról jelentik: Mult éjjel ismeretlen tettes az itteni róm. kath. templom Szent Antal perselyéből kirabolta a hosszabb idő óta begyűlt pénzt. A csendőrség megállapította, hogy a tolvaj belülről feszítette fel a templom ajtaját, tehát bizonyára a vasárnap esti ajtatoskodás után elbujt a templomba s a rablás elkövetése után éjjel távozott. A vizsgálat folyamatban van.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Sarkadi Ferenc ref. 1 hónapos, Nagy Margit ref. 70 éves, Inczedy N. ref. 2 óras, özv. Huzinecz Jánosné r. k. 73 éves, Kaszás Juliánna ref. 7 éves.

— **Rendőri hírek.** A napokban történt, Mucs Ferencné Péterfia-utca 2. szám alatti lakostól ismeretlen tettes 17 koronát ellopoit. A rendőrség, illetőleg Bardócz András rendőrbiztos kiderítette, hogy a tettes az udvarban lakó eseléd, Kovács Erzsébet. A rendőrség a tolvaj leány ellen az eljárást folyamatba tette. — Vetéssi János Morgó-utca 4. szám alatt lakó cipészszegéd panaszt tett a rendőrségen Barta Gyula Bethlen-utca 72. szám alatti lakos ellen, akinek kutyája bal lábszárát erősen megmarta.

A legdivatosabb sétabotok Mentze Henrik áruházában a legolcsóbbak.

Távirat és telefon.

A Nemzeti Színház jövője.

Budapest, július 21. Tóth Imre, a Nemzeti Színház új igazgatója nyilvánosságra hozta terveit, melyek szerint nagy reformokra készül. Így többek között eltörli a drámapályázatot s ezáltal a színműiroknak szabad teret nyit. — A régi Nemzeti Színház épületének lebontása előtt kegyeletes matiné rendeznek.

Gyilkos mérnök.

Szászrégen, július 21. Pártos Gyula, aki Giacomuzzit revolverrel agyonlőtte, nincs a Máv. szolgálatában, hanem a székelyföldi körvasut építkezésénél van mérnöki minőségben alkalmazva. Magára a gyilkosság esetére vonatkozólag Pártos Gy. mérnök testvérbátyja, dr. Pártos Vilmos lévai ügyvéd, aki jelenleg Marosvásárhelyen időzik, úgy adja elő a tényállást, hogy Giacomuzzi előbb ostorral csapott fivérére. Erre Pártos Gyula felszólította Giacomuzzit, hogy szálljon le a kocsról. Midőn Giacomuzzi ennek eleget tett, állítólag ismét Giacomuzzi lépett fel támadólag és torkon ragadta Pártos Gyulát s folytatni kezdte. Pártos védekezett és zsebéből revolvert vett elő, amely, amikor ellenfele kezét torkáról le akarta fejtetni, véletlenül elsült és golyója Giacomuzzi testébe hatolt. Giacomuzzi és Pártos egy régi párbajügyből kifolyólag haragosai voltak egymásnak.

Bombamerénylet Déván.

Déva, július 21. A Boica nevű aranybánya telepen ma éjjel ismeretlen tettesek Krausz Mihály bányafelügyelő lakásába. Két bombát dobtak, melyek dinamittal, puska-porral és kavicsokkal voltak töltve. A bombák a lakásban iszonyu dörejével felrobbantak. — Az egész ház rombadólt, Krausz és neje életveszélyesen megsebesültek. A csendőrséget mozgósították és a nyomozás megindult.

Rozdesztvenszky nem halt meg.

Frankfurt, július 21. Rozdesztvenszky orosz admirális, a világbíró író halála hírére megecséfolják. Rozdesztvenszky nagy beteg ugyan, de állapota aggodalmakra nem ad okot.

Politikai gyilkosság.

Konstantinápoly, július 21. A monasztiri villajetből 31, az ifju török mozgalomban részt vett s ezért letartóztatott lázadó katona megszökött. A szökevények utközben találkozta ezredesükkel, akit 31 késszurással megöltek. A gyilkosok elfogatására több század katonaságot mozgósítottak.

Óriási felhőszakadás.

Déva, július 21. Tegnap óriási felhőszakadás vonult át Hunyadvármegyén. A hegyekről lerohanó víz elsodorta a gabonatermés nagyrészét. Hátszeg és Bolibarlang közt az ár a vasúti töltést teljesen elmosta, úgy, hogy a forgalom csak átszállással történik. Doblíbarlangnál a felhőszakadásban haladó te-

hervonat kisiklott. Többben megsebesültek. A közlekedési utakat a felhőszakadás az egész megyében megrongálta.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— Julius 21. —

Budapesti gabonátőzsde.

5 fillérrel drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 30,000 mm. buza. Rozs 5 fillérrel javult, zab és tengeri tartott.

A határidőüzlet.

Olesőbb amerikai jegyzések és a tegnapi esős időjárás következtében gyenge irányzattal nyit meg a határidőüzlet. Később azonban a készáru piac vételkedve folytán barátságosabb lett a hangulat és a gabonaművek ára mérsékelt forgalom mellett 5—10 fillérrel emelkedett.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1909	—	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	1118	1116—1125
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	947	951—951
Zab áprilisra	—	—
Zab májusra	—	—
Zab októberre	839	841—840
Tengeri júliusra	761	762—761
Tengeri májusra	730	734—733

Birtokváltások.

A telekkönyvi hivatalból.

Klein Antal és neje veszik a debreceni 2478. sz. t.l.kjv.-ben foglalt Széchenyi-utca 47. sz. házat özv. Gáll Józsefnétől 30,000 koronáért.

Szathmári Károly és neje Hegedüs Julianna veszi a debreceni 871. sz. t.l.kjv.-ben foglalt 730 négyszögöl ujkerti szőlőt Erdődi Lászlónétól 3000 korona.

Mészáros Lázárné Hornung Mária veszi a debreceni 7283. sz.l.kjv.-ben foglalt 1032 négyszögöl Sesta-kerti szőlőt Bihari Julianna előbb Papp Józsefné most Turi Ferencnétől 1700 koronáért.

Ifj. Pál Péter és neje Koresmáros Janka veszik a debreceni 1488. sz.l.kjv.-ben foglalt Kut uca 2. sz. házat Barna Tamás és nejétől 4600 koronáért.

Czudor János és neje Kozák Mária veszik a debreceni 3405. sz.l.kjv.-ben foglalt 915 négyszögöl csapókeri szőlőt Szekeres Istvánné Balogh Lidiától 3300 koronáért.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nikel-lezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén.

58

IX.

Dél felé összehívatta Husszeim kapitány a vezéreket.

— Mit csináljunk a vezirrel? — kérde az egybegyűlt bégeket és kapitányokat.

— Föl kell kötni az oszmani kutyát, — szólnak némelyek. Dzselaeddin és Abduramin vezirek sem érdemeltek mást tőlünk bosnyákoktól.

— Ne tegyünk, atyámiai — szolt a vén Vilics musztafa bég. — Nem tett az semmi rosszat senkinek.

— Mit mondasz boldogtalan? — kérdezte Altomantovics Ahmet. Rusztem fia, — talán jó az amit Vidaias Alival, a sógorommal eszelekedett?

Erre a dumanyi Teszkeredzsics bég is szólni kezdett:

— Vitézek, tudjátok, hogy azért keltünk fel, mert hallottuk, hogy a vezir nizamruhát öltött és újra be hozta a szultán ujitásait. Most a mi hatalmunkban van és miként előbb szultánnak, úgy kell most engedelmeskednie nekünk. Amiben vétkezett, abban bünhődjék. Fölvette a keresztényi öltözetet. Most le kell vetnie és vegye föl a régi bosnyák vezirek ruháját. Hadd lássa a világ, hogy most újra fölveszi a régi ruhát és benne bucsut tart, mig lemossa magáról a vétket.

A higgadtabbak, kik többségben voltak, helyeselték Teszkeredzsics ajánlatát, csupán annyit kérdeztek még: Es mi lesz vele azután?

— Azután, — folytatta Teszkeredzsics bég egy kis gondolkodás után, — elmegyünk Hercegovinába és magunkkal visszük a vezirt. Ez arra lesz jó, hogy azokat, kik még nem határoztak, hogy velünk tartsanak-e azonnal megnyerje ügyünknek. Ide jönnek, ha látják, hogy a vezir is velünk tart. Így megyünk majd vele, egész Stambulig.

— Afferim ejvala, helyes! így kiáltottak mind Teszkeredzsicsnek, csupán Husszeim komorult el és szoltott ellene:

— Mi végre e játék? Ezzel csak a rövidlátókat vakítjuk el, — minden okos ember ugyanis tudni fogja, hogy nem a maga jókedvéből jön velünk a vezir, hogy a szultán ellen sereget toborzani segítsen. Ha azt akarjátok, hogy e megalázást viselje, jobb ha elküldjük a nizamjai után. Ugy legalább nem lesz az utánban.

Husszeim nézete helyes volt, de a többség Teszkeredzsics mellett döntött. Így aként végeztek, hogy a vezir példát adó meghódolást mutasson. Velük jön Hercegovinába és tovább is.

— Most már a hogy kívánjátok, úgy legyen — szolt Husszeim kedvetlenül és maga elé kísértette a pasát.

— Te vezir, — szolt meg komoran — megsértetted ősi szokásainkat, leromboltad a szent erkölcsöket, mikor frank ruhát öltöttél, csak hogy betöltsd a császári ujitásokat.

— Így parancsolta a császár, én szolgálja vagyok, tehát teljesítettem akaratát, — szolt alázattal a ravasz Oszmánli.

— Tudom, mert ha nem így volna, drágán fizetnéd meg a tévedésedet. Végre is bünhődni fogsz vétkeért. Leveted azonnal a frank ruhát és azonnal föl kell venned a bosnyák vitézek öltönyt. Így fogsz vezekleni több napig, mig lemosod a tisztatlanságot és mig én nem mondom: elég. Bucsut tartasz világ előtt, hogy Allah megbocsássa bűneidet.

E szókra a vezir elsápadt. Kinyitotta a száját, de nem birt szólni a megrendüléstől. Reszkető ajka mutatta nagy indulatát. Halatlan megalázás volt ez neki, a szultán helytartójának, ki kevéssel ezelőtt élet és halál korlátlan ura volt azok fölött, kik ma neki parancsolnak!

(Folyt. köv.)

SZOBRÁNCZ gyógyfürdő

Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós viz. Gyomor- és májbetegnek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig 30 százalékos árengedménnyel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz-mint ivógyógyimód biztos segínyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknel enyhén, oldólag hat, máj- és epebajoknál, epehomok és epekövekre oldólag hat. Vértúladásoknál, szédülések, hűdések, gutaütési rohamoknál vérvonólag, felszívólag hat, csuszos és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjesztési termékekre, elrakódásokra az ízületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szív-elhártyasodás ellen, cukorbetegségekkel, vesebajoknál úgy a cukor, mint a fehérnye kiválasztás gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadási anyagokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszűt kedvezően osztatja. Görvélykórot daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadási anyagok, hashártyaizzadási anyagok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat. — Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. A víz otthon is sikerrel használható. Ara: egy nagy láda 40 üveggel 20 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő” címzendők. Posta és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay Gábor Lajos. A fürdő igazgatósága.

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I-ső rendű gépsziját,

buza-minőség-néző és egyéb mérlegeket, általában minden gépészeti cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECZEN, Piac-utca 23. szám alatt.

Elsőrendű

külföldi bankösszeköttetések szerzem.

Ha bármily természetű Pénzkölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal

Klár Andor

bankirodájához

Debrecen, Miklós-utca

23. sz.

KÖSZÉNI

KÖSZÉNI!

HEVESI GYULA DEBRECZEN

SZÁLLIT: Osépléshez, gőzekéhez, szeszgyárak, malmok, téglagyárak, valamint mindenféle iparüzem részére

tatai tojás- és téglabrikettjét, tatai, királdi, sajókazai, sajószentpéteri, disznóshorváti darabos, cséplési és akna szenet.

Tatai brikett cséplésnél és gőzekészítésnél pótolja a porosz szenet.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített szénsavdus.

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyimódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővénképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn. Debreceni főraktár Grünberger és Glöck cégénél.

Balatonfüred,

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében.

Posta, távirat és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 31-től szept. végéig.

Tiszta, önzodus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavó-, tej- és szőlőkúra. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz rendszer szerint. Masszázs. Szénsavas hidegfürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-tavi hidegfürdők és uszodák. — Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: szívbántalmak, vérszegénység, görvély, gümőkór, csúsz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőség, női bajok és idegbántalmakban. — Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, térzene, naponként színelőadások, hetenként táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás. Elegáns lakások, esinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Június 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-kal olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém (Jutas) Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezménnyel, menetérti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: dr. Huray István, kir. tanácsos. — Lakásmegrendelések előleg beküldése mellett, Lingl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüreden. — A Balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi viz is igen kedvelt, főraktárosa: Édeskuty L., udvari ásványvizszállító Budapesten. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY. (STEIERORSZAG.)

Nyári évad: Május 15-től okt. 1-ig. — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szívizom betegségei, idegbajok, rekonvaleszcencia. — Gyógyeszközök: Inhalációs és pneumotherapia, szénsavas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannis-kut, Klausenforrás. — Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel esedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekioldatik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Azon barna vagy szőke leány ismerettségét keresi intelligens uri ember, aki esti óráival szabadon rendelkezik. Ajánlatok „Párosan” jeligére a főpostára posterrestante. Diskréció becsületesszó.

Vaggon-gyári munkás, nyugdíjképes közös háztartásra lépne szolid nővel. Leveletet „Hűség” jeligére a kiadóba.

„Osinos barna leány”. Levelét hétfőn kaptam kézhez. Gondolom a találkát vasárnapra jelezte, így nem mehettem el. Irjon levelet újabb találka megjelölésével „Komoly” jeligére a kiadóba.

Osinos 18—22 éves leány ösmeretségét óhajtja egy barna legény, kivel az esti órákban néhány kellemes percet eltölthetne. Levelek „Csak titokban” a főpostára posterrestante.

Ajánlat.

Kerékpár, mely alig használt olesón eladó. Finom „Styria”-gép, szabadon futóval, szép nagy kormányval. A gép megtekinthető délután 12-től fél 2-ig és este 6-tól 8-ig. Vendég-utca 17. szám alatt.

Kiadó lakások. Egyik: 2 szoba, előszoba két bejárattal, azonnalra. A másik: 1 szoba, konyha augusztus 1-re. Mindkét lakás tartozékokkal teljesen ellátva. Értekezhetni József kir. herceg-u. 47.

Hegedű órákat adok koronájával cím a kiadóba.

Darabos-utca 29. sz. alatt 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó, ugyanott 3 szoba butor és konyhaberendezés azonnal eladó.

Desilla a legjobb lábizzadás ellen. Főraktár Riekl József Zelmós üzletében.

Kiadó urllakás 4 szoba, előszoba stb. augusztus 1-től Darabos-u. 9.

Utítársnak ajánlkozok szerény díjazásért intelligens, jó megjelenésű fiatalember. Ajánlatokat „Globus” jeligére a kiadóhivatal továbbít.

Kut préméb való, valamint 3 drb 4 méter sukkos széles kifaragott száraz tölgyfa eladó Baros-utca 16. szám alatt.

Elegáns megjelenésű fiatal ember könyvelői vagy hivatali állást keres; szíves megkeresést továbbít a kiadóhivatal „fiatal ember” jeligére.

Kereskedelmit végzett leány irodai foglalkozást keres. Cím a kiadóban.

Eladó ház a Burgondia-utca 3. számú. Értekezhetni ugyanott.

Kiadó 4 szobás utcai lakás. Van szép udvar és jó víz. Nap-utca 5. szám.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villágítást,
erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villágítás és erőátvitelknél, csatlakozó vezeték is rendezek be.

Kereslet.

Házat vennék. Nem nagyarányu esinos és modern építésű házat keresek. Ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Varróleányok női ruha varrónőhöz felvételnek Zugó-u. 6. Fenyőné.

2 szobás lakás (esetleg butorral) azonnali beköltözésre kerestetik a főtérhez közel. Ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Egy tanuló felvétetik Félégyházy János fűszer üzletébe Piac- és Miklós-utca sarok.

Tűzelő kerestetik cséplőgéphez. Cím a kiadóhivatalban.

Géplakatos és vasesztergályos tanulók felvétetnek Ehrenreich Sámuelnél Széchenyi-utca 44. sz.

Ügyes kertész kerestetik. Jelentkezni lehet Sesztina Lajos vaskereskedésében.

Gyakornoknak jórásu fiatalember felvétetik a Központi Banknál (Piac-u. 65.)

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-ek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvérosséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkíjta arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérre s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Elveszett

egy fekete hosszú szőrű vadászkutya. Megtaláló jutalomban részesül a város nyomdában.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomva-vállalatánál.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények és választóka.

Telefon szám: 568.

1063

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Menyasszonyi kelengye, sző-

nyeg- és divatáruház.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca (városháza alatt)

feloszlik.

Ruhaszövetek, delinek, szerbvásznak, Napernyők, Csipkék, Női gallérok és Övek, férfi ingek és nyakkendők és Kézimunka hozzávalók

nagy árleszállítással

lesznek elárusítva.

Elsőrangú!

fekete buzatermő földek és kaszálók,

Debrecentől egy óral távolságra, vasuti állomás közelében 6—12 50—100 holdas parcellákban eladók és azonnal átvehetők.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek és kedvező árak, 80 százalék erejéig jó bankkölcsön. Értekezhetni lehet:

Klár Andor

bankirodájában

Debrecen, Miklós-utca 23. szám a.